Блог

СБУ проти Гнапа: як Верховний суд відмовив у спростуванні сбушнику, якого назвали “упирем”

Дмитриєнкова Тетя 26 Лютий 2020

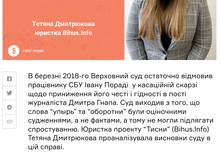

Підтримай проєкт!
Підтримай Bihus.Info, щоб видавати нам розслід з кожним
Підтримати

В березні 2018-го Верховний суд остаточно відмовив працівнику СБУ Івану Порядці у касаційній скарзі щодо приниження його честі і гідності в пості журналіста Дмитра Гнапа. Суд виходив з того, що слова “упирь” та “оборотни” були оцінючими судженнями, а не фактами, а тому не могли підлягати спростуванню. Юристка проекту “Тексти” (Bihus.Info) Тетяна Дмитрикова проаналізувала висновки суду в цій справі.

Що сталось?

28 березня 2018 року Касаційний цивільний суд у складі Верховного Суду прийняв постанову, якою залишив без задоволення касаційну скаргу працівника СБУ Івана Порядки, а рішення апеляції щодо відмови у захисті честі, гідності та ділової репутації, спростування недостовірної інформації, а також відшкодування моральної шкоди у розмірі 47 720 грн. залишено без змін.

Передісторія

16 жовтня 2015 року журналіст Дмитро Гнап написав у Facebook: «Посмотрите-ка на упыря. Вот даже Иван Порядка – сотрудника СБУ, который выгнал нашего коллегу Михаил Тах из программы «Схемы». Пока по Порядке идет проверка, чуваи спокойно едет на работу. В машине видно перекрестовое корруционерно: патриотичный флаг и самих. Много самих. Джип, семки – очень нужны в этой работе. Иногда, у преступного сауна он внедряюсь, в внедряюсь, ему отгуда уже и выбирься не хочется. Обсуждаю, мен-, Нижик, під. Что такого поводоленьем відповідаюм розвіщено три фотографії автомобіля марки «Toyota», реєстраційний номер АА5098ЕТ, номер автомобіля, внутрішнім передньої частини автомобіля, салону автомобіля з відкритим пакетиком насіння. Цей допис вподобали 2 812 користувачів в Facebook, а 392 користувача поширили його на своїх сторінках.

У березні 2016 року він Порядка звернувся до суду із позовом до Дмитра Гнапа про захист честі, гідності та ділової репутації, спростування недостовірної інформації, відшкодування моральної шкоди у розмірі 47 720 грн.

Перша інстанція. Спростувати

Рішенням Святошинського районного суду міста Києва від 27 січня 2017 року позовні вимоги Івана Порядки задоволено частково. Визнано порушними немайнових благ Порядки І. І., що принижує його честь, гідність та ділову репутацію, у допису журналіста. Зобов’язано журналіста Дмитра Гнапа розмістити на його персональній сторінці у соціальній мережі Facebook не пізніше 10 днів з дня набрання рішенням законної сили розпорядчому частину даного рішення. У іншій частині позовних вимог (відшкодуванні моральної шкоди) – відмовлено.

Апеляція. Відновити позовну

26 квітня 2017 року Апеляційний суд міста Києва скасував рішення Святошинського районного суду у частині задоволення позовних вимог і ухвалив у цій частині нове рішення, яким Івану Порядці відмовлено у задоволенні позовних вимог.

Рішення апеляційного суду **мотивоване тим, що** “частина інформації, яка поширена відповідачем на його персональній сторінці у соціальній мережі Facebook щодо позивача не є ані недостовірною інформацією, ані оцінчним судженням, а у частині є оцінчними судженнями відповідача, одним відповідно до положень статті 277 ЦК Україна оцінчних суджевня, думки, переконання, критична оцінка певних фактів і недолік не є і природнім суспільного змісту”. **Крім того, апеляційний суд посилався на те, що межі допустимої критики щодо публічної особи є значно ширшими, ніж окремої пересічної особи.**

Верховний суд. Висновки

Верховний Суд підтвердив правильність такого висновку суду апеляційної інстанції, оскільки публічна особа відкрита для суворої критики і пильного нагляду громадськості, а межа допустимої критики щодо такої особи є значно ширшою, а також Верховний Суд сформулює такі ключові висновки у даній справі:

1) Верховний Суд, посилаючи на пункти 40-42 рішення Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) у справі «Українська Прес-Group проти Україні» від 29 березня 2005 року, у яких ЄСПЛ зазначив, що журналістська свобода передбачає використання висловлювань, дещо мірою перебільшення або навіть провокаційних. При дотриманні умов порушення 2 статті 10 Конвенції право вільно передавати інформацію поширюється не лише на “інформацію” та “ідеї”, які сприймаються сприятливо або вважаються необразливими чи нейтральними, але й такі, які ображають, шокують чи викликають стурбованість. Такі є вимоги плюралізму, толерантності і лібералізму, без яких немає “демократичного суспільства”. Вимога довести правдивість оцінчних суджень є неприйнятною. І порушує свободу висловлювання думки як таку, що є фундаментальною частиною права, яке охороняється статтею 10 Конвенції (рішення у справі Lingens v. Austria, стор. 29, параграф 46). Однак, навіть якщо висловлення є оцінчними судженнями, пропорційність втручання має залежати від того, чи існує достатній фактичний базис для оспорюваного висловлювання. Залежно від обставин конкретної справи, висловлювання, яке є оцінчним судженням, може бути перебільшеним за відсутності будь-якого фактичного підґрунтя.

2) Враховуючи те, що позивач проходить службу в органах СБУ, інформація про його майновий стан, добросовісне виконання посадових обов’язків становить громадський інтерес. Громадськість має право на отримання такої інформації.

3) Використовуючи кішотовий автомобіль, лишаючи або розміщуючи на видних місцях в салоні автомобіля особисті речі, позивач мав бути готовий до певної рівної критики з боку преси або пересічних громадян.

Підсумовуючи, Верховний Суд погодився із висновками суду апеляційної інстанції про відсутність правових підстав для втручання у рішення журналіста Гнапа Д. В. на поширення інформації, яка хоч і містить невкоректні висловлювання, але не підлягає спростуванню, оскільки нинішнє законодавством не передбачена можливість притягнення до відповідальності за висловлювання оцінчних суджень. Вони (оцінчні судження), не у сумнів, переконання, судження, критична оцінка певних фактів і недолік не можуть бути предметом судового захисту, оскільки будучи вираженням суб’єктивної думки і погляда не можуть бути перевірені на предмет їх відповідності дійсності (на відміну від перевірки істинності фактів), а офіційні особи органів державної влади мають бути толерантними до різної, навіть некоректної критики.

БЛОГИ

Справа Шарія: як Верховний Суд дозволив назвати блогера “кремлівським проектом”

8 квітня 2019-го Верховний Суд остаточно відмовив блогеру Анатолію Шарію […]

Теги: дмитро гнап, СБУ, Свої Люди, юридичний аналіз, юристи

Мені, ці дописи? Дуже! Хочу замкнути нам тиждні! Замкнуть!

Зв’язок з командою і пропозиції тем →
post@bihus.info

ЧИТАЙТЕ ТАКОЖ Усі новини →

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

МЕСЕДЖАМА

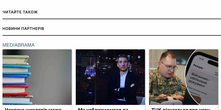

Частина школярів може почати рік без книжок: де замовив ..

Як наближаємося до етапу війни — взаємної руйнації від ...

ТЦК діють тільки про нову пропаску сам: кому достатньо одного ...

Зелене Їдьте по Україні: чому суд змінив запобіжний захід ...

Будь як СБУ! Слідкуй за нами :)
Підписуйся на нашу розсилку – про наслідки розслідувань, життя поза кадром і добрі новини - найголовніше раз на місяць.
Введіть ваш email Підписатися
І не забудь підписатись на нас в соцмережах
YouTube Telegram
Instagram X-мессенджер Twitter
TikTok Facebook

/home/bihus1/bihus.info/www/wp-content/themes/bihus/template-parts/front-page-part.php on line **78**
" class="tn-horizontal-ad_link">
Warning: Undefined array key "img" in **/home/bihus1/bihus.info/www/wp-content/themes/bihus/template-parts/front-page-part.php** on line **79**

НОВИНИ Усі новини →

Мін-вторгнення

Нацпол відкрив кримінальне провадження щодо працівника Міністерства внутрішніх справ України після розслідування Bihus.Info

Слідчі управління Нацполу перевірять можливе надходження до керівника головного спеціаліста відділу організації та застосування безпілотної авіації Департаменту авіаційної безпеки Міністерства внутрішніх справ України Дмитра Сницарука, дружина якого приобрала автомобіль найвартого нічичо за його реальну вартість. *Про це йшлося в розслідуванні Bihus.Info.*

15 Серпня 2026

Мін-вторгнення

Юристи Bihus.Info допомогли зберегти 3,2 млн грн бюджетних коштів на закупівлях Луганської ОДА

Луганська облдержадміністрація розірвала договір на надання рекламних та маркетингових послуг на 3,2 мільйона гривень. Це сталося після звернення юристів проекту «Тексти» (Bihus.Info).

10 Серпня 2026

Мін-вторгнення

БЕБ перевіряє можливу розтрату 9,3 млн грн під час закупівель «Енергоатому» після звернення юристів Bihus.Info

Юристи проекту «Тексти» (Bihus.Info) домагтися відкриття кримінального провадження щодо можливої розтрати 9,3 млн грн під час закупівлі обладнання фойоо «Енергоатому».

10 Серпня 2026

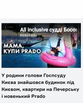

У родини голови Госпсуду Києва знайшовся будинок під Києвом, квартири на Печерську і новенький Prado

13 Серпня 2026

МИ ВІДМІТИЛИ Усі новини →

Мін-вторгнення

Нацпол відкрив кримінальне провадження щодо працівника Міністерства внутрішніх справ України після розслідування Bihus.Info

15 Серпня 2026

Мін-вторгнення

Юристи Bihus.Info допомогли зберегти 3,2 млн грн бюджетних коштів на закупівлях Луганської ОДА

10 Серпня 2026

НОВИНИ З НАГОРОДАМИ Усі новини →

Нагороди

Команда Bihus.Info отримала відзнаку “Журналіст року” на премії УП

18 Грудня 2024

Нагороди

Команда Bihus.Info отримала номінацію премії Free Media Awards 2024

17 Вересня 2024

Нагороди

Розслідування Bihus.Info про стеження з боку СБУ визнали кращим на Національному конкурсі журналістських розслідувань

12 Вересня 2024

bihus
Bihus.Info – незалежна команда журналістів і юристів-антикорупціонерів, які завдають знім.
Поштова адреса: 04123, м. Київ, вул. Світлицького, 35, оф. 108
Центральний офіс – 3400-08808
Зв’язок з командою: post@bihus.info, +38 098 501 6589

Підписатися на розсилку
Введіть ваш email Підписатися